

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії викладачів фахових
дисциплін початкової освіти

(протокол № 1 від «30» 08 2021р.)

Голова циклової комісії Г.В.Подановська

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ, ГІГІЄНА»

Освітньо-професійний ступінь	«фаховий молодший бакалавр»
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Спеціалізація	Соціальна педагогіка
Освітньо-професійна програма	Соціальна педагогіка
Форма навчання	денна

Силабус курсу «АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ, ГІГІЕНА»

2021-2022 навчального року

Назва курсу	«Анатомія, фізіологія, гігієна»
Адреса викладання курсу	вул. Туган-Барановського,7
Циклова комісія за якою закріплена дисципліна	Фахових дисциплін початкової освіти
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота, 231 Соціальна робота
Викладач курсу	Гриньо Людмила Ярославівна
Контактна інформація викладачів	<p>lyudmyla.hryno@lnu.edu.ua</p> <p>ludmyla-grinyo@ukr.net</p>
Консультації по курсу відбуваються	<p>У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Туган-Барановського, 7, каб.35).</p> <p>Також проводяться онлайн консультації на платформі Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.</p>
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/anatomiya-fiziolohiya-ta-hihijena
Інформація про курс	<p>Нормативна навчальна дисципліна читається для студентів І-го курсу, спеціальності 231 Соціальна робота впродовж першого семестру в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
Коротка анотація курсу	<p>Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання про будову організму людини в різні періоди онтогенезу та сформувати комплекс оздоровчих та гігієнічних умінь і навичок.</p> <p>Курс спрямований на вивчення нервової, опорно-рухової, ендокринної, імунної, серцево-судинної, травної, дихальної, сечовидільної систем людського організму та їх вікові особливості.</p>
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення нормативної дисципліни є: формування знань про анатомо-фізіологічні особливості організму людини в різні періоди онтогенезу, науково обґрунтувати заходи щодо збереження, зміцнення, розвитку і управління здоров'ям дітей і</p>

	<p>підлітків шкільного віку, створити стійку мотивацію щодо дбайливого ставлення до власного здоров'я, сформуванати комплекс оздоровчих та гігієнічних умінь і навичок.</p> <p>Для досягнення мети визначаються такі цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення з загальним закономірностями росту та розвитку дітей та підлітків шкільного віку, віковою періодизацією та критичними періодами розвитку; - встановлення взаємозв'язку будови і функцій органів і систем органів організму людини; - ознайомлення з віковими фізіологічними процесами, що відбуваються в організмі дітей; <p>визначення факторів, які впливають на здоров'я: біологічні задатки і можливості, соціальне середовище, екологічні умови</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Комісарова Т.Є. Вікова анатомія та фізіологія людини: навчальний посібник. Харків: ФОП Петров В.В., 2021.112с. 2.Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Волковська Г.І. Анатомія, фізіологія , еволюція нервової системи. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 184с. 3.Гігієна дітей і підлітків: навчальний підручник для студентів вищих навчальних закладів / І.Т.Матсар, В.І.Абдулаєв, В.І. Берчіль, О.Г.Лущенко. Київ: Гордон, 2019. 364с. <p style="text-align: center;">Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Антонік В.І., Антонік І.П, Андранов В.Є. Анатомія, фізіологія дітей з основами гігієни та фізичної культури. Київ: Професіонал, 2019. 336с. 2. Атлас анатомії людини з латинською термінологією: 7-е видання / Френк Г. Неттер. . Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. 680с. 3.Головацький А.С., Черкасов В.Г., Сопін М.Р. Анатомія людини: навчальний підручник. Київ: Нова книга, 2019. 456с. 4.Коляденко Г.І. Анатомія людини. Київ: Либідь, 2018. 384с. 5.Лукашенко Т.Ф., Малишев В.В. Анатомія людини: конспект лекцій. Київ: Либідь, 2018. 112с. 6.Мотузок О.П., Хмелькова А.І., Міщенко І.В. Практикум з фізіології людини: навчальний посібник. Київ: Медицина, 2017. 160с. 7.Сидоренко П. І. Анатомія та фізіологія людини . Київ : Медицина, 2016. 200 с. 8.Сміт І. Людина. Навчальний атлас з анатомії і фізіології. Київ: Дорлінг Кіндерслі, 2017. 240с. 9.Федонюк А.І. Анатомія та фізіологія з патологією. Тернопіль: Укрмедкнига, 2017. 680с. 10.Фізіологія людини: підручник / В.І. Філімонов. 4-е видання. Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. 448с. <p style="text-align: center;">Інтернет ресурси:</p> <p>https://histologyknmu.wixsite.com/info/textbooks-ru - сайт кафедри гістології ХНМУ, де можна завантажити велику кількість книг з гістології та ембріології безкоштовно.</p> <p>https://web.telegram.org/#/im?p=@histologyvnm - телеграм-канал, який містить мікрофотографії та фото препаратів нашої кафедри гістології, передбачені навчальною програмою..</p> <p>https://www.youtube.com/channel/UCbRpfENIEYCawGwYVqE1EQ Q - перший україномовний канал з гістології, у якому відеоуроки поділені на модулі відповідно до навчальної програми</p>

	https://www.coursera.org/learn/vvedeniye-fiziologiyu - курс "Вступ у фізіологію" популярної платформи для навчання Coursera, що містить 10 модулів із фізіології
Тривалість курсу	I семестр, 90 год., 3 кредити
Обсяг курсу	36 годин аудиторних занять, з них: лекції - 18 год, практичні заняття – 18 год. та 54 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після вивчення курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - генетичні системні механізми онтогенезу; загальні закономірності росту і розвитку дітей і підлітків; - особливості процесів дихання, кровообігу, травлення, обміну речовин, терморегуляції, виділення, функціонування нервової та ендокринної систем, їх взаємозв'язок; - зв'язок організму з навколишнім середовищем і фактори, що зберігають та порушують здоров'я; складові і фактори формування здорового способу життя. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати знання для пояснення фізіологічних, біохімічних, генетичних процесів, екологічних ситуацій; - розпізнавати органи і системи органів, пояснювати зв'язок між будовою і функцією; - використовувати науково обґрунтовані гігієнічні рекомендації з організації навчально-виховного процесу, режиму дня і відпочинку, харчування дітей, обладнання, планування і благоустрою навчальних закладів; - обґрунтовувати необхідність для сучасної людини набуття здоров'язбережувальної компетенції; - визначати основні чинники формування здорового способу життя; пояснювати шкідливість впливу факторів ризику на здоров'я людини; <p>встановлювати етапи, найбільш чутливі до педагогічних впливів, направлених на розвиток сприймання, уваги і пізнавальних процесів дітей.</p> <p>Набудуть компетентності:</p> <p>Загальні компетентності :</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК 5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінювання потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які</p>

	<p>опинилися в складних життєвих обставинах.</p> <p>СК 8. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p> <p>СК 9. Здатність застосовувати сучасні технології та методи професійної діяльності.</p> <p>СК 10. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.</p> <p>СК 12. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.</p>
Програмні результати навчання	<p>РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.</p> <p>РН 4. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології та методи соціальної роботи для вирішення професійних задач.</p> <p>РН 5. Діяти соціально-відповідально на основі етичних принципів і стандартів соціальної роботи.</p> <p>РН 6. Використовувати методи профілактики, соціальної діагностики та сучасного інструментарію в професійній діяльності.</p> <p>РН 11. Визначати зміст співпраці та залучати ресурси для задоволення потреб осіб та розв'язання їх проблем.</p>
Ключові слова	Анатомія, фізіологія, гігієна, онтогенез, філогенез, генетика, ріст, розвиток, клітина, тканина, органи, системи органів.
Формат курсу	Очний (денний). Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Подано у таблиці
Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з біології, основ медичних знань, безпеки життєдіяльності та охорони праці достатніх для сприйняття анатомо-фізіологічних особливостей організму людини.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, творчі індивідуальні, групові та підгрупові завдання, дискусія.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, проектор, таблиці, схеми, муляжі внутрішніх органів, скелет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Поточний контроль знань студентів відбувається під час проведення практичних занять. Модульний контроль проводиться 2 рази впродовж семестру. Семестр закінчується здачею іспиту з навчальної дисципліни. Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за

	<p>результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання.</p> <p>Оцінювання знань студентів здійснюється впродовж семестру за 100-бальною шкалою за такими видами робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модульні контрольні роботи. Програмою передбачено дві модульні контрольні роботи. Студент за одну роботу може отримати максимально 10 балів (10x2=20); - практичні заняття. За виконання практичних занять студент може впродовж семестру отримати 24 балів. Програмою передбачено 6 практичних занять. За одне заняття студент отримує 4 балів; - самостійна робота. За самостійну роботу (науково-пошукові і творчі роботи, реферат, доповідь, створення презентацій) впродовж семестру студент набирає 6 балів. <p>На іспиті студент максимально може набрати 50 балів.</p> <p>Іспит передбачає три питання. Перше і друге питання передбачає виявлення рівня знань студентів теоретичного характеру і оцінюється максимально по 20 балів.</p> <p>Третє питання передбачає виявлення вміння студента застосовувати теоретичні знання у виконанні завдань практичного характеру і оцінюється максимально 10 балами.</p> <p>Очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями і характеризуватимуться самостійністю суджень та вмінням робити власні висновки. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабу плагіату, обману.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем, виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студент заохочується до використання також й іншої літератури, якої немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<p>І блок</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і завдання курсу «Анатомія, фізіологія та гігієна дітей шкільного віку». 2. Клітина – структурно-функціональна одиниця організму. 3. Тканини тіла та їх функції. 4. Ріст та розвиток як універсальні властивості організму, їх стадії та закономірності. 5. Вікова періодизація біологічного розвитку дитини, її критерії. 6. Будова і значення опорно-рухового апарату. Вікові особливості розвитку скелета. 7. Будова та хімічний склад кісток. 8. Типи з'єднань кісток. Ріст і розвиток кісток. 9. Загальна характеристика скелету. 10. Будова скелету голови, тулуба, кінцівок. 11. Будова і функції зубів. Їх ріст, розвиток та заміна в дітей. 12. Загальна характеристика м'язової системи. 13. Види м'язової тканини. Основні групи м'язів, їх значення.

14. Загальний план будови та значення нервової системи.
15. Будова та функції головного мозку.
16. Будова і функції спинного мозку. Розвиток спинного мозку.
17. Кора великих півкуль головного мозку. Розміщення функціональних зон в корі великих півкуль, їх значення та розвиток.
18. Загальний план будови та функціонування сенсорних систем.
19. Будова аналізатора за І.П.Павловим.
20. Статеві залози. Статеве дозрівання у хлопчиків та дівчаток.
21. Зорова сенсорна система, її будова і функції.
22. Вікові особливості зору. Механізм сприйняття світла.
23. Слуховий аналізатор, його будова і функції. Механізм сприйняття та передачі звуку.
24. Вікові особливості слуху та його основні характеристики.
25. Загальна характеристика ендокринної системи.

II блок

1. Рух крові по судинах. Оцінка значень кров'яного тиску.
2. Велике та мале кола кровообігу. Особливості кровообігу плода.
3. Імунітет. Типи і форми імунітету.
4. Щеплення та вакцинація дітей.
5. Травлення в шлунку та кишечнику.
6. Вікові особливості процесів травлення у дітей.
7. Критичні періоди розвитку людини.
8. Поняття про вроджені вади розвитку.
9. Роль печінки і підшлункової залози у процесах травлення.
10. Механізм сечоутворення. Склад первинної та вторинної сечі.
11. Вікові особливості сечоутворення та сечовиділення.
12. Біологічне значення травлення. Регуляція процесів травлення в ротовій порожнині.
13. Газообмін у легень та тканинах. Життєва ємність легень. Дихальний цикл.
14. Роль нирок у підтриманні водно-сольового гомеостазу. Вікові особливості діяльності нирок.
15. Рецептор - перша ланка рефлекторної дуги. Види рецепторів.
16. Щитовидна залоза, її вплив на фізичний і розумовий розвиток дитини.
17. Вплив фізичних вправ, трудової активності та відпочинку на ріст, розвиток і здоров'я дітей.
18. Робота серця. Серцевий цикл. ЧСС.
19. Вікові особливості функціонування серця.
20. Основні властивості нервової тканини. Збудливість, провідність, подразливість та проведення збудження в нервовій тканині.
21. Рефлекс. Класифікація рефлексів.
22. Умовні та безумовні рефлекси.
23. Вікові морфологічні та функціональні особливості діяльності серцево-судинної системи.
24. Фізіологічні механізми загартування організму дитини повітрям, сонячним промінням та водою. Механізм терморегуляції.
25. Обмін поживних речовин і енергії. Енергетичний обмін.

III блок

1. Шкідливі звички та їх вплив на ріст і розвиток організму.
2. Гігієна органів слуху. Негативна дія шуму на організм

	<p>людини.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Режим освітлення в навчальних приміщеннях. 4. Переваги та недоліки використання ламп накаливання та люмінесцентних ламп. 5. Природа та значення сну. Гігієна сну дитини. 6. Гігієнічні вимоги та догляд за шкірою, нігтями і волоссям дітей. 7. Гігієнічні вимоги до дитячого одягу та взуття. 8. Режим харчування дітей. 9. Гігієна харчування дітей. 10. Постава, ознаки правильної постави. Порушення постави у дітей та її профілактика. 11. Гігієна органів зору. Короткозорість і далекозорість – аномалії рефракції ока. 12. Плоскостопість, та її профілактика у дітей. 13. Гіподинамія та її наслідки для дитячого організму. 14. Рухова активність та здоров'я школярів. 15. Вітаміни. Санітарно-гігієнічні вимоги до збереження вітамінів у про дуктах харчування. 16. Зуби, їх ріст і розвиток у дітей. 17. Гігієна ротової порожнини. 18. Гігієна органів дихання. 19. Повітряний та температурний режими дошкільних закладах. 20. Гігієнічні вимоги до освітлення навчальних приміщень і робочого місця дитини. 21. Вплив фізичних вправ і трудової активності на розвиток опорно-рухового апарату дитини. 22. Хвороби дихальної системи та запобігання їм. 23. Профілактика захворювань і травм опорно-рухового апарату. 24. Профілактика захворювань серцево-судинної системи. 25. Принципи складання добового меню для дітей дошкільного віку.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано після вивчення курсу.</p>

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
Змістовий модуль І.			
Анатомія, фізіологія та гігієна в системі медико-біологічних наук. Ріст та розвиток людського організму. Анатомія, фізіологія та гігієна нервової, опорно-рухової систем людського організму та їх вікові особливості.			
1.	<p>Тема 1. Анатомія, фізіологія та гігієна в системі медико-біологічних наук. Організм – цілісна система.</p> <p>Анатомія, фізіологія та гігієна як медико-біологічні дисципліни. Їх предмет і завдання. Коротка історія становлення анатомії, фізіології та гігієни як самостійних дисциплін. Організм як єдине ціле.</p>	Лекція – 2 год, самостійна робота – 3 год	07.09.21
2.	<p>Тема 2. Загальні закономірності росту та розвитку людського організму. Вікова періодизація дитячого віку.</p> <p>Поняття росту та розвитку, закономірності росту і розвитку організму людини. Поняття вікової періодизації, періоди розвитку організму людини. Критичні періоди розвитку людського організму. Поняття про біологічний та хронологічний вік людини.</p>	Практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 3 год	14.09.21
3.	<p>Тема 3. Будова скелета та м'язової системи людини.</p> <p>Будова опорно-рухового апарату та його значення. Осьовий скелет: будова черепа, хребта, грудної клітки. Додатковий скелет: скелет верхньої та нижньої кінцівок. Роль м'язової системи у життєдіяльності організму. Основні групи м'язів.</p>	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год	21.09.21
4.	<p>Тема 4. Загальний план будови, значення та властивості нервової системи людини. Будова та функції спинного мозку.</p> <p>Значення і функції нервової системи. Загальна схема будови нервової системи. Основні етапи розвитку нервової системи. Будова та функції спинного мозку людини.</p>	Лекція – 2 год,	28.09.21
5.		практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год	05.10.21
6.	<p>Тема 5. Будова та функції головного мозку.</p> <p>Будова головного мозку людини, основні відділи, їх значення та функції. Особливості росту та розвитку головного мозку дитини.</p>	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год	12.10.21
7.	<p>Тема 6. Вища нервова діяльність та її вікові особливості.</p> <p>Поняття про вищу нервову діяльність. Поняття про рефлекс та будову рефлекторної дуги. Умовні та безумовні рефлекси, їх особливості і значення. Перша і друга сигнальні системи людського організму. Особливості вищої нервової діяльності дітей.</p>	Практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год	19.10.21

8.	Тема 7. Органи чуттів та їх значення для людини. Нюх, аналізатор нюху. Смак, аналізатор смаку. Дотик, нервовий механізм дотику. Будова та функції органа зору. Будова та функції органа слуху..	Практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год	26.10.21
9.	Тема 8. Анатомія та фізіологія шкіри. Будова шкіри людини та її основні функції. Залозистий апарат шкіри, значення судинно-рухових реакцій та потовиділення. Вікові особливості будови шкіри..	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год	02.11.21
10.	Модульна контрольна робота 1.	Практичне заняття – 2 год,	09.11.21
Змістовий модуль II. Анатомія, фізіологія та гігієна ендокринної, імунної, серцево-судинної, травної, дихальної, сечовидільної систем та системи крові. Їх вікові особливості.			
11.	Тема 9. Ендокринна система людини та її вікові особливості. Поняття про гуморальну регуляцію та її особливості. Гормони, їх особливості та механізм дії. Ендокринні залози, їх функції та вплив на ріст і розвиток дитячого організму.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год	16.11.21
12.	Тема 10. Органи виділення та їх значення для організму людини. Будова, значення та функції органів виділення. Анатомія та фізіологія органів сечовиділення. Будова нирок. Механізм утворення сечі. Нервова і гуморальна регуляція процесів сечоутворення та сечовиділення. Розвиток регуляторних механізмів довільного сечовипускання у дітей.	Практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год	23.11.21
13.	Тема 11. Серцево-судинна система та її особливості в дитячому віці. Будова серця. Загальна схема великого та малого кіл кровообігу. Рух крові по судинах. Властивості серцевого м'язу. Автоматизм серця. Поняття про кров'яний тиск. Нервові та гуморальні впливи на серце та судини. Особливості серцево-судинної системи в дитячому віці.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год	30.11.21
14.	Тема 12. Кров – внутрішнє середовище організму. Фізіологічні властивості крові. Кров як внутрішнє середовище організму, її основні функції. Плазма та формені елементи крові. Поняття про групи крові людини та резус-фактор, а також несумісність за групами крові чи резус-фактором.	Практичне заняття – 2 год; самостійна робота – 4 год	07.12.21
15.	Тема 13. Анатомія та фізіологія органів травлення. Значення, будова та функції органів травлення. Регуляція травлення. Особливості травлення в дітей. Роль печінки, підшлункової	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год	14.12.21

	залози та жовчного міхура в процесах травлення.		
16.	<p>Тема 14.Анатомія та фізіологія органів дихання. Особливості органів дихання в дітей раннього віку.</p> <p>Значення, будова та функції органів дихання. Поняття про дихальні рухи, життєву ємкість легень. Рефлекторна та гуморальна регуляції дихання. Особливості збудливості дихального центру в дітей різного віку. Виховання правильного дихання в дітей.</p>	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год	21.12.21
17.	Модульна контрольна робота 2.	Практичне заняття – 2 год,	28.12.21
18.	Підсумкове заняття.	Практичне заняття – 2 год,	04.01.22